

ВІСНИК

VISNYK ^{the} HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXVI Ч. 4
YEAR XXXVI No. 4

КВІТЕНЬ — 1983
APRIL — 1983

ЦІНА 0.90 ЦЕНТІВ
PRICE \$.90

ВІСНИК
ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

У 40-ліття Антибольшевицького Бльоку Народів	1
МИХАЙЛО СИТНИК — Великдень (Вірш)	1
Ми і червона загроза в Півд. Америці	2
Краєвий Комітет для вшанування пам'яті д-ра Дмитра Донцова	3
БОГДАН ЛІВЧАК — Нова метушня	5
ПРОФ. І. ЛЕВАДНІЙ — Київ у 1927 році (Таємна діяльність СВУ) ..	6
АНТІН КУЩИНСЬКИЙ — Загибель села Березова Лука ,1933 рік	10
50-й Відділ ООЧСУ в Маямі на Флориді	14
ДАН МУР — Великоднє (вірш)	15
У 20-ліття журналу СУМ „Крилаті”	16

СТОРІНКА ОЖ ОЧСУ

Клівленд в поклоні Геройям	17
Загальні Збори віддлів ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ у Гартфорді	18
НАДІЯ НАУМ — Лівий уердепіст у „Контінентах”	18
ХРИСТИНА БІДЯК — Мій перший Конгрес СФУЖО	19

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

АЛЛА КОССОВСЬКА — Новинка на літ. ринку (Рецензія)	20
Д-р ОЛЕКСАНДЕР СОКОЛИШИН — Ювілейна книга О. СУМ-А в Нью-Йорку	22
Д-р О. СОКОЛИШИН — Про кінноту УПА (Рецензія)	23
Із науки і техніки	24
АЛЛА КОССОВСЬКА — Ювілейне (Замість фейлетону „Мілітери Ревю” про ген. Григоренка	

**У 1983 РОЦІ ВІДЗНАЧАЄМО 40-ЛІТТЯ
3 ЧАСУ СТВОРЕННЯ АНТИБОЛЬШЕВИЦЬ-
КОГО БЛЬОКУ НАРОДІВ, АБН, і МАСОВО
ВШАНОВУЄМО ПАМ'ЯТЬ МІЛІОНІВ
УКРАЇНЦІВ, ЗАМУЧЕНИХ МОСКВОЮ
ГОЛОДОВОЮ СМЕРТЮ В 1933 РОЦІ.
ВИКРИВАЙМО РОСІЮ, ЯК ВОРОГА
ВІЛЬНОЛЮБНИХ НАРОДІВ СВІТУ!**

СВОБОДА НАРОДАМ! — СВОБОДА ЛЮДИНИ!

ВІСНИК

ЗІ СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО ВІТАЄМО ЧИТАЧІВ, СПІВРОБІТНИКІВ І ВСЮ ГРОМАДУ В РОЗСІЯННІ ТА НЕСКОРЕНУ УКРАЇНУ!

**ХРИСТОС ВОСКРЕС!
— ВОСКРЕСНЕ І ДЕРЖАВА!**

Головна Управа ООЧСУ
В-во і Ред. „Вісника”

У 40-ЛІТТЯ АБН

Михайло Ситник

У 1943 р. — сорок літ тому, в лісах Житомирщини, під загрозою обстрілу з боку советських партизан-парашутистів і німців-фашістів з другого зібралися представники не-російських поневолених народів СССР на важливу раду. Та конференція дала почин до створення антибільшевицького Бльоку Народів, який діє і тепер з нарastaючою силою, під керівництвом президента ЦК АБН Ярослава Стецька.

Почин до створення АБН вийшов із кіл революційної ОУН та геройчної УПА.

Під час тієї першої конференції стався інцидент: гітлерівці довідалися про збір і кинули в ліс військову частину. Але бій, у якому брали участь вояки УПА, члени ОУН та учасники конференції — білоруси, грузини, азербайджанці, вірмени, представники балтицьких народів та ін., закінчився щасливо: німці були розбиті вояки УПА дісталі чимало доброї зброй.

Антибільшевицький Бльок Народів є активним членом ВАКЛ — Світової Антикомуністичної Ліги. На території ЗСА діє ПАБНА — Товариство Американських Прихильників АБН, під керівництвом інж. Богдана Федорака. У більших містах Америки є станиці або представництва ПАБНА для координації антимосковської діяльності різних етнічних груп.

ВЕЛИКДЕНЬ

*Містечко рідне. І стара каплиця,
і мов сторожа — верби наокіл . . .
Там мати буде гаряче молитись,
чолом вдаряючи в холодний діл.*

*I свічечка в її руках тремтячих
згорить, як тиха мрія, до кінця;
ніхто її печалі не добавить,
не розхвилюються чужі серця.*

*А вдосвіта підуть навколо храму
твої сусіди, несучі хрести.
Ти ж будеш у душі, неначе камінь, —
свою журбу затаєну нести.*

*Із лісу прийдуть хлопці-побратими,
бойовики, сподвижники чудес . . .
І ти мене шукатимеш між ними,
шепочучи: „Христос Воскрес!”*

Вшановуючи у цім році пам'ять мільйонів замучених московським голодомором братів і сестер в Україні 50 літ тому, не забуваємо і про важливу річницю — 40-ліття діяльності АБН на користь Національно-Християнської України та інших поневолених націй,

ДО 40-ЛІТТЯ АБН

МИ І ЧЕРВОНА ЗАГРОЗА В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Колись молодий президент ЗСА Дж. Кеннеді заявив, що „комунізм у цій гемісфері не дістане нічого”.

Тепер президент Реген прохас згоди Конгресу, щоб надати негайну допомогу південноамериканській країні Ель Сальвадорові в боротьбі проти комуністичних партизанів. Ці партизани інспіровані якщо не просто Москвою, так її ставлеником із Куби. Вони мають багато зброй, ліків, харчів, їхні голови проіндоктриновані так зв. комунізмом. Неграмотне і убоге населення Ель Сальвадору схильне вірити комуністичним пропагандистам про „загірну комуну” та „рай на землі”. Між партизанами є навіть жінки і діти; лівою пропагандою займаються їх деякі священики.

Треба припускати, що американський Конгрес не пошкодує фондів на допомогу, і не так нещасливому Ель Сальвадорові, як самим собі, бо оборона тієї малої країни в Центральній Америці є фактично обороною ЗСА.

Червоний пістряк охопив не лише Кубу за кілька десять миль від американського берега, а й такі південноамериканські держави, як Гренада, Суріям, Нікарагва, а тепер на черзі Ель Сальвадор. Чужими руками Москва добирається все ближче й ближче до кордонів ЗСА на півночі і до Панамського каналу на півдні Латинської Америки. Достава нафти й ін. продуктів промисловості, техніки і харчів до ЗСА і з ЗСА може бути раптово перетята не лише советськими підводними човнами, які мають бази на Кубі, а й наросталою комуністичною силією в Південній Америці.

Комунізму немає там, де комуністи свідомі, що їх добре знають, бо найкращий лік проти комунізму — комунізм. Червоній пошесті немає також там, де її спричинник — советська Росія — знає, що ЗСА або інша вільна держава негайно зареагує на червоне проникання.

Дотепер ЗСА допомогли Кастро військові заходити Кубу й обернути її в сателіта СССР. Демо-ліберальна американська преса промовчус факт, що в Гренаді, в Суріям і в Нікарагві вже пану-

ють комуністи: там навіть дітей у початкових школах і студентську молодь вже змушують вивчати комуністичні гасла, відмовлятися від релігії, безкоштовно працювати в „суботники” чи „недільники” в ім’я „перемоги світової революції”... Що саме та революція врешті-решт принесе — населення, здебільшого малограмотне — не знає. Московська пропаганда „на еспанському языке” діє в Південній Америці з усією імперською силою.

На цьому тлі особливо важливою є міжнародна діяльність антиболішевицького Бльоку Народів, АБН, та ВАКЛ — Світової Антикомуністичної Ліги, які публікують антикомуністичну літературу еспанською і португальською — для Бразилії — мовами.

Наша посильна і постійна допомога для АБН є насправді боротьбою проти московсько-болішевицького Молоха, в тому і в загрозій Південній Америці.

НЕСПОКОЇ В ЛАТВІЙСЬКИЙ ССР

Відколи Юрій Андропов став генсеком ЦК КПСС, посилилося переслідування інакшедумуючих та не-скорених патріотів у Латвії. Лотиські діячі руху Опору припускають, що ціллю нових заходів репресії є зламати нестримний гін до національної самобутності і незалежності трьох балтийських народів, в обороні яких виступив недавно американський міністер закордонних справ Шульц. Андропов мас тут нагоду застосувати методи терору, що він їх уже практикував у Карелії під час II світової війни.

Із Риги повідомили, що під наглядом камітана КГБ Петеріса Стравтманіса зроблено обшук у 50 помешканнях лотиських патріотів.

Москалі навчилися від татар збивати в один кулак свою орду, але вони без силі випродукувати якусь ідею. В області матеріяльний вони живуть грабунком чужих земель, в області духовій — грабунком чужих ідей.

Дмитро Донцов

КРАЄВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СЛ. П. ДМИТРА ДОНЦОВА В ЗСА

Д-р ДМИТРО ДОНЦОВ 1883-1973-1983

„Підемо в мандрівку століть
з його духа печаттю”.

30 березня 1973 року помер у Монреалі в Канаді на 90-му році життя д-р Дмитро Донцов, найвизначніший мислитель-ідеолог українського націоналізму, безкомпромісний борець за Самостійну Соборну Українську Державу, надхненник борців ОУН, Кассандра української нації за останні десятиріччя українсько-московської війни пропагатор ідеї спільногопротиросійського фронту поневолених народів на чолі з Україною, автор численних основних праць про духовість української нації та підстави української політики, глибокий знавець російського імперіалізму, автор творів про ідейні основи української літературно-мистецької творчості, зокрема про корифеїв української культури і літератури, близкучий український публіцист, в'язень російських і польських тюрем і концтаборів, небуденна постать в історії України.

Ідея Великого Мислителя залишиться на всі часи невід'ємною частиною ідеологічно-політичних позицій ОУН у боротьбі усієї української нації за її власнопідметне самоутвердження, за волю й державну незалежність шляхом національно-візвольної революції, за розвал російської імперії і відновлення національних суверенітетів держав поневолених націй.

Для гідного відзначення 100-річчя народини і 10-ти річчя смерти сл. п. д-р Дмитра Донцова, з ініціативи Головної Управи ООЧСУ, на засіданні

МОСКАЛІ И МАЛОРОСИ

У Києві сталися зміни. На місце росіяніна Соколова — другого секретаря ЦК КП УССР, (загинув в автомобільному випадку) прийшов О. А. Татаренко — член Політбюро. Заступником голови президії Верховного Совета УССР став Ю. Г. Бахтін. Щікаво, що Глух — голова Верховного суду УССР — зник, а на його місце призначено О. Якименка — кагебіста.

данні представників Головних Управ 4 лютого 1983 створено Краєвий Комітет для вшанування сл. п. д-р Дмитра Донцова під проводом мігр. Ярослава Рака. До Комітету ввійшли голови центральних Організацій Українського Визвольного Фронту та проф. Симон Вожаківський, Питляр Орест — реф. преси, Грицковян Стефа — скарбник.

Щоб якнайкраще відзначити пам'ять покійного д-ра Д. Донцова, в його 100-річчя народини і 10-ти річчя смерти, Краєвий Комітет заплянував в цьому році такі імпрези:

1. Парадас 27 березня 1983

У неділю 27-го березня 1983 р. на українському Православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Баванді Бруку о годині 12.30 по полуудні був відправлений в асисті православного і католицького духовенства ПАРАДАС.

2. Студійна Конференція

Восени цього року заплановано в Нью-Йорку Студійну Конференцію, з участю провідних доповідачів націоналістичного руху. Докладніші інформації будуть подані в пресі.

3. Видавничі справи

Краєвий Комітет заплянував видати 500-сторінкову книжку-збірку статей д-ра Дмитра Донцова, поміщених у „Літературно-Науковому Віснику” і „Віснику”. Дискутовано також можливості видання книги англійською мовою.

Дорогі Друзі й Подруги!

Своєю масовою активністю в 100-річчя народження і 10-ти річчя смерти великого сина України д-ра Дмитра Донцова докажімо, що нам є дорогі ідеї, за які боровся Дмитро Донцов,

та виявім таку нашу безкомпромісну поставу супроти комунізму і російського імперіалізму, як виявив бл. п. д-р Дмитро Донцов.

мгр Ярослав Рак
голова Комітету

**ЗА ГОЛОВНІ УПРАВИ
ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО
ВІЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ В ЗСА**

Футала Лев
Голова ГУ ООСУ.

Ковальчин Михайло
Голова ГУ УПА.

Мазур Володимир
Голова ГУ УНП.

Нестерчук Марія
Голова ГУ ОЧСУ.

Федорак Богдан
Голова ГУ АП АБН.

Халупа Іrena
Голова КУ ТУСМ-у.

Полтава Леонід
Голова ГУ АДУК у ЗСА.

Лозинський Аскольд
Голова КУ СУМА.

Білинський Ігнатій
Голова Фундації Волі.

Д-р Мірчук Петро
Голова ГУ СУПВ.

**У РИМІ ПОСВЯТИЛИ ПРОПАМ'ЯТНУ
ПЛІТУ НА ПРОСЛАВУ ГЕН.
РОМАНА ШУХЕВИЧА-ТАРАСА ЧУПРИНКИ**

Рим. — 6 лютого 1983 р. відбулася врочиста архиєрейська Служба Божа в соборі Св. Софії, відправлена чотирма владиками: Кир Нілем Саварином ЧСВВ, Кир Ісидором Борецьким, Кир Іваном Прашком і Кир Платоном Корнилюком у співслуженні численних священиків та з масовою участю прочан з різних країн, а зокрема з Великої Британії. Між вірними в церкві знаходився голова Проводу ОУН і УДП Ярослав Стецько з дружиною та представники численних громадських організацій — СУМ, Комбатантів, СУБ, УЦІС, ОУЖ, Пласт, КОДУС, Патріярхального Комітету, як теж представники УПСО з-за океану та УВУ з Німеччини.

Надіслано було також привітання від СУВФ.

Службу Божу й Панахиду відправлено за упокій душі головного командира УПА — ген. Романа Шухевича — Тараса Чупринки та всіх воїнів, які віддали своє життя за волю України. У тому наміренні, як теж з приводу 20-річчя прибуття у вільний світ Патріярха, глибоко-патріотичну проповідь виголосив Кир Ісидор Борецький.

Після Служби Божої у крипті собору Св Софії відбулася найбільша врочистість: посвячення Пропам'ятної Таблиці на вічну славу ген. Тараса Чупринки, головного командира УПА і воїнів УПА-ОУН Святішим патріярхом Йосифом у співслуженні 10-ох владик, у тому обх митрополитів — Кир Максима і Кир Степана, 4-ох згаданих вище владик, як теж Кир Лосєна, Кир Грещука, Кир Москаля та багатьох священиків при співчасті численних вірних. Перед пропам'ятою таблицею покладено вінки.

"VISNYK"—"THE HERALD" (ISSN661-660)
Published by the Organization for Defense of Four
Freedom for Ukraine, Inc.
Monthly, except July and August, when bi-monthly.
Second class postage paid at General Post Off.
New York, N. Y.
Board of Editors.
Address: P.O. Box 304, Cooper Station,
New York, N.Y. 10276

**ЗАРЕЄСТРУЙТЕ УКРАЇНУ ЯК РОСІЙСЬКУ
КОЛОНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ЗВІЛЬНИТИСЯ
ВІД НАКИНЕНОЇ ОКУПАЦІЇ**

з листа до ОН

Московський в'язень Олесь Бердник,

Богдан Лівчак

НОВА МЕТУШНЯ

Преса принесла свіжу новину: „Засновано крайовий громадський комітет для вшанування пам'яті жертв голоду”. Так подала „Свобода” з 3-го лютого 1983 р.

Цікаво чи ініціаторам відомо, з яким захопленням сприймають московські опричники цей розгардіяш, який тут, в Америці, творять так зв. „демократи”.

З преси (не всієї) знаємо, що Централія УККА такий Комітет створила і що почалася плянова акція підготовки до вшанування мільйонів жертв московського өзвіріння в Україні. По окремих осередках також творяться місцеві комітети.

Творення якогось другого краївого комітету явно недоцільне. Коли тільки на підставі виключно прав „людських”, то може вони й мають рацію, бо вони ісповідники тих прав, лише „людських”. Але ми, як нація, мусимо придержуватися національних прав. Ми не боремося за якусь „куцу автономію”, згори заперечуємо московську колонію.

Переглядаючи список делегатів у „Свободі”, бачимо 90-літніх, 80-літніх і доходим аж до 50-літніх. Віком це все люди, які творять, а чи радше знаходяться, біля піdnіжжя суспільно-громадської гори, по її другій стороні, як це подав недавно у „Свободі” (червень 1982 р.) Р. Рахманний. Він так висловився про них: „Люди, які вже наблизилися до самого піdnіжжя гори, що вони оставлять для нащадків? — купу полемічного сміття власної продукції.”

В. Симоненко, який передчасно зійшов з цього світу 20 рр. тому, писав: „Нарід мій одна сущільна рана”...

Наш Патріярх Йосиф сказав про гори трупів: „Ріки крові пролив наш нарід”.

У 1933 р. Митрополит Андрій Шептицький і усі владики писали: „Взиваємо гонителів перед суд Страшного Бога! Кров замучених і по-

неволених селян кличе до неба про помсту”.

Ті слова хай візьмуть до серця усі ті, які творять розбрат серед народу, бо і їм прийдеться станути перед судом Страшного Бога, власного сумління.

Вглибімся трохи у наше недавно минуле. Спитаймо себе, чи справді жахлива, жорстока трагедія голодомору мусіла мати місце в історії українського народу? Де, властиво, причина, що цей жахливий голодомор лютував на багатьох українських землях під московським чоботом?

Всім ясно, що Україна потрапила під окупацію жорстоких сусідів, але деякі наші тодішні провідники поносять левину частину вини.

Теперішні творці комітету почитають, як свого кумира, В. Винниченка. Якраз цей Винниченко — один із тих, які довели, що Україна вдруге потрапила під московську вже, червону окупацію. Винниченко стояв у проводі тих, які в зародку знищили українську військову силу. З мільйонової маси війська в 1918 р. можна було створити добру і сильну 100.000 армію, як того домагалися С. Петлюра, М. Міхновський і, втікши з російського полону — Є. Коновалець.

Тоді не було б Крут, не було б Базару, не було б і голодомору, бо Україна, маючи добру і сильну армію, була б хазяїном домовитим на своїй землі.

Сучасні нащадки чи послідовники Винниченка і подібних мусять це врешті зрозуміти.

Кров і смерть мільйонів наших братів і сестер в 1933 р. є святою, і це знає українська нація.

Ніхто не може справляти собі будь-яких герців над могилами мільйонів жертв московського голодомору в Україні в 1933 році!

**ПОНЕВОЛЕНІ НАРОДИ ДАЮТЬ ЗРАЗКИ
ГЕРОЇЧНОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ КОЛОНИЛІЗМУ
РОСІЇ**

Ярослав Стецько

**ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО НА ФОНД ОБОРОНИ
УКРАЇНИ, ЯКА НЕ ВИМАГАЄ ВІД НАС
ЖЕРТВИ КРОВИ.**

Проф. І. Левадний

КИЇВ У 1927 РОЦІ

ТАЄМНА ДІЯЛЬНІСТЬ СВУ

Новий 1927 рік зустріли кияни з підвищеними надіями на можливе поліпшення долі України і на поважні зміни, прихід яких віщувало велике напруження у взаєминах між Сходом і Заходом.

Антагонізм між Англією і советською Росією все зростав. Англійський консервативний уряд Болдуїна і Чемберлена займав різке протисовєтське становище, повсякчасно закидав Москві ведення комуністичної пропаганди, спрямованої на ширення заколотів у світі, та загрозливої для ділости Британської імперії. Минулорічний страйк англійських вуглекскопів, що тривав багато місяців головно завдяки фінансуванню з СССР і спричинив великі втрати в англійській промисловості, ще підсилював гнів Лондону проти Москви, але дещо стимулював його від рішучих заходів, а з поверненням страйкарів до праці в уряді були розв'язані руки для відплатної акції. Кияни напружено очікували грядучих подій.

Тим часом міське життя пливло своїм темпом. До Києва приїздив поет-новатор Володимир Маяковський і мав свій виступ 24 лютого в залі колишнього Купецького зібрання, а 26 липня зустрічався зі студентами Інституту народного господарства і 27 лютого — зі студентами Інституту народної освіти. Говорили, що він був нібито українського роду (згодом він застрилився).

На Подолі при жвавому натовпі відвідувачів відбувався вже п'ятий пореволюційний Контрактовий ярмарок. Атракцією цьогорічного ярмарку була уряджена в Контрактовому домі виставка образів київських мистців, в якій брав також участь молодий художник-малляр Іван Липківський, син великого митрополита Василя.

29 березня почала виходити в Києві „Літературна Газета”, яка видається і тепер, змінившись 16 лютого 1962 року свою назву на „Літературна Україна”. Стала також виходити ве-

чірня російська газета „Вечерний Київ” — русифікаційний сигнал.

Газети були словнені статтями про розпочате будівництво Дніпрівської гідроелектричної станції. Багато уваги приділялось також китайським подіям, зокрема походу на північ опанованої комуністичними впливами кантонської армії, якою керував генерал Чан-Кай-Ші, оскільки похід відбувався під загальнонаціональними кличами і визвольну війну підтримував увесь народ, прагнучи уневажнення ненависних нерівноправних договорів, нав'язаних Китаєві західніми потугами. Похід був успішний. 21 березня в Шангаю спалахнуло повстання робітників і 22 березня він був здобутий кантонцями. 24 березня взятий Нанкін. Київські газети співставляли китайські події з подіями революційних років у Росії і на Україні та згадували, що в часі громадянської війни подібно було і у нас та здобуття Самари і Києва попереджували повстання робітників. Але вже 12 квітня Чан-Кай-Ші відійшов від кантонських комуністів і створив у Нанкіні власний уряд, за що комуністи проголосили його зрадником. Внедовзі відійшов і інший генерал Фін-Юй-Сян — антикомуніст.

Перший сезон Української Опера в Києві, початок якого восени попереднього року познайчився величими мистецькими осягами, чимдалі більше зустрічався з поважними фінансовими труднощами у зв'язку з бойкотом української опери з боку російських і жидівських російськомовних глядачів. Через ці труднощі пляноване спочатку пересування оперових театрів з Харкова до Києва і з Києва до Одеси в середині сезону було замінено лише обміном балетними колективами та частковим переміщенням солістів. До Києва приїхав балет Харківської опери і солісти: Марія Литвиненко-Вольгемут, Юрій Кипorenko-Доманський, Михайло Донець, Михайло Голинський та молоді співаки Ганна

303y 1927-1928 poky.

KEITHA HA SAXIJIHIN YKPAJIIH MEHHNKA MAPKA HEPENNUNN.

Utopotiron Ge3oay Bi3iog3rajiic Br3ctyin c3tar-
hix k3pif3ter M3r3gori Ca3j3b3pk3ro i Tha3ca
Cakcarah3pk3ro. T3i ac3 m3tonikheboi n3p3ben
y k3tih3 s3ntaraj3nic open "H3ratika Th3m3-
ka", "3ai3opok3eu3 za U3yarev", "K3t3p3na", 3
y3acte3 o3nepeor3x co3c3t3te i ap3nt3ct3te ykpa3h3pk3ro.
T3a3er3 m3r3g3ri c3my3 bi3t3y n3po em3pt3b 25
to Ha3pop3h3ro te3t3y.

Ходои. Амурхори, Свадоми тундрии, 1. Известноман
Ды „Капнен“, Текрт икти аякъи къаркы моры ие-
Декъары болонин, я, „Типюнин Лоф-
Маха“, жигерти икти депекъары Баш Бапара —
Б мектаби Мокчана Ташинпакто и а оғопмажиҳи
Хаскибекъоро тәариф, 37-йиңинең ижтака биачинк
Декъар, „Гепеи хин“, „Фаерта“, а къапичкоры мөн-
Декъар, Омекчайыпса Мемотибэя и, „Кирза Топа“
Б депекъары Тибэя Тибинин. Xаскибекъин Гадир
Мокчаба илар гөзүү мөнчегүй. Житомы и 6епеши
Чибэяр а оңепи аякъи къаркы моры иишинаң ти-
Ходои. Годибра.

Mikhaelovne crahoninie sarotphorazjoc. To-
Reptarohinc 3 Tlohojny jo Mokrnn mcrna posp-
By etocyhkr 3 Ahrtieo, corerckinii blimopry-
hink Posethorjini nrepe3iunie npepe Bapmaby i ha
Jahipui mra 3yepgby 3 amaca3iopon Mocrn a
Tlohipui Bonkroam. Tlii aac 6ecljn Bonkroa za-
ctipjine mohojnn pocilcprin emtipart-mohapxict
Korepja. Kntchpki raaeti i npnhecnin horitomjne-
moha ha neponi Bapmabekrto "Pysa Tlo-
cknii ypmi nroga4arca npepe Mocrn 3a te,
mu cratjocp. Kopepby cyjtun i 3 orluny ha soro
mohojnn bik npnghjutu jo eetepmihoroi kato-
ln, mrahme samihenoj za 15 porke yb'ashenii.

Y Kenezi cratiač cymrač nofia: 6 hebpeha tparla-
ho saarhinyb biliomini 4154 ykpaithicpkoi wylabyan
i berjinkin harpilot Llanhijo Llwgarkibcprink rha-
chok ypparoxn hepecmhwyrach. Hlro noxopon
ha nojribi! Kneero-Llehepepkoi Japan hloyr ha-
lunyj berjinkaroi hanjosaiphko-kazajishoi math-
fetcauji. Ttia yrhenni ham an norqinoro 6yrs
cropehnni a Aksaieemli Hayk chenjaijhnn komi-

ctopokjincp i hapykheo qikyajin.

Стилом за тин мотажнег монтажног склнјује се тек а једном крти, најчешћи да користију ин-тумсарнији топровејачи испечатанују а ве-ји, Херки, Марко, Тип-Нјији, Кинин и др.

27 *tpabaa crabcia posapne shirto-cobetcrkix blit-*
hochni, Cbooo hoyt mpo ue jlo coetetcxoro hapon-
hodo romicaapa saakopjohnnx cnpas Hiepbla ar-
thincarkin minictepe saakopjohnnx cnpas Hemedp-
jerh sarkihns 3 arthimicpkoro briqyndictio cnora-
m: "Dobomptre, cep, i jazai 6ytn baumn horip-
hmn ciyjoro. Ocrin Hemgepjher".

Lažešin nicažin upo režimkin očar amepnkar-
čkoro mitora, 25-mitħorol qaptpa aqribba Abyetċċa-
Thaqebja, minn 31 inicċeb 20 trara ġeempirkija-
hinn ja toro neċċejja 3 Ho-hopky idu Tapnixx,
impordieribun za 33 i wie lojnha 3600 minn 663 no-
-.

METHODS. A simplified spoonful technique was used to measure the amount of protein in each portion of the diet.

Один з лідерів англійської робітничої партії Ленсбері вислав тодішньому голові советського уряду Рикову телеграму, вказуючи на неприпустимість практики розстрілів без суду, бо воно вражають британську громадську опінію і спроявляють неприємне враження на робітників. Риков відповів довжелезною телеграмою з кількасот слів, вказуючи, що в часах небезпеки і міжнародного напруження Державне Політичне Управління набирає прав найвищого трибуналу і дістас повновластя вдаватись до найсуровіших заходів. Свою відповідь Риков вилічовував власну терористичну систему, жертою якої впав він сам через десять років.

У дей час у Харкові народний комісаріят освіти очолив Микола Скрипник. 6 липня вийшла постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народних Комісарів УССР про схвалення закону „Про забезпечення рівноправності мови і сприяння розвитку української культури”. Газети принесли звідомлення про смерть 14 вересня у Ніцці видатної танцюристки Айседори Дункан, що не раз бувала в Києві.

Протягом літа інтенсивно тривали в місті будівельні праці на західній околиці, де споруджувалась кіно-фабрика та на будівництві районової електричної станції.

Визначною подією в театральному житті Києва була постава вперше на київській сцені опери Лисенка „Тарас Бульба”, якою 15 жовтня відкрився другий український оперовий сезон. Поставу цього монументального твору здійснив спеціально запрошений мистецький керівник Драматичного театру ім. Франка Гнат Юра. Диригували опорою по черзі Михайло Вериківський і Олександер Орлов. У партії Тараса Бульби виступив визначний бас Михайло Донець, у партії Насті, його жінки — Одарка Захарова. Остапа співав М. Шуйський, Андрія — В. Войтенко.

На виставу зібралась вся українська еліта Києва, вчені, академіки, мистці, у тому законспіровані члени СВУ та СУМ-у. Вистава спровокає велике враження і відтворила героїку Запорізької Січі та велич доби, в яку відбувалась дія. Лише новаторське оформлення Анатоля Петрицького сподобалось не всім, а академік

Костянтин Воблий був так вражений декоративними експериментами Петрицького, що серед дій встав і розлючений залишив оперу.

Праця Української Опера підносилась. Новий директор Яків Джаман старався зорганізувати глядача і згуртував навколо театру культурно-мистецькі сили. Визначний діяч української музичної культури Микола Грінченко активно допомагав театрів, виступаючи як рецензент і беручи діяльну участь у мистецькій Раді Опера. Композитор Михайло Вериківський працював в Опера як диригент, а молодий композитор Федір Надененко — як хормайстер.

Із загостреним міжнародним обставин і зростанням можливостей збройної сутички з Англією та її союзниками посилились репресії і у Києві почали провадитись арешти неприхильних до советського режиму людей. Поширились репресії і на Церкви. Однокою незайманою лишилась Жива Церква Митрополита Іоакімія, яка визнавала советську владу і молилася за неї. Натомість великий авторитет Української Автокефальної Православної Церкви серед вірних і їх любов до свого Владики — Митрополита Василя (Липківського) були завжди предметом незадоволення урядових чинників, які врешті ультимативно зажадали від Церковного Управління зміни небажаного ім церковного проводу в УАПЦ.

Під тиском уряду був скликаний Другий Всеукраїнський Церковний Собор, на якому санкціоновано уступлення Митрополита Липківського і на його місце обрано Владику Миколу Борецького. Президія Собору на чолі з головою Володимиром Чехівським видала 30 жовтня відозву, в якій сповіщала вірних „про повну неможливість для найпочеснішого отця нашого Митрополита Василя продовжувати далі митрополиче служіння Українській Автокефальній Православній Церкві” і одноголосне обрання на Київську і всієї України митрополичу катедру єпископа Борецького: „Другий Собор з вірою сподівається, що трудні часи життя Української Автокефальної Православної Церкви скінчилися, хвилювання минули”. Для киян і вірних усієї України усунення улюблена Архіпастиря було тяжким ударом, але це був ли-

ше перший крок у напрямі ліквідації Української Церкви взагалі.

У проведенню конкурсу на кращий проект нового залізничного двірця в Києві взяли участь архітектори брати Віктор та Олександер Весніни, Олександер Вербицький, Павло Альшин, Олексій Щусев, Володимир Щуко. Найкращий проект був визнаний у Вербицького і 7 листопада відбулась урочиста закладка нового залізничного двірця та почались будівельні роботи. Будівництво першої черги двірця було завершено в 1932 році, а друга частинна будови, де мали бути розміщені вестибюль для прибуваючих, службові приміщення та споруди для обслуги, взагалі не була здійснена.

До 10-ліття Жовтневої революції оперові театри Києва і Харкова були змушені підготувати вистави революційного змісту. В Києві показали оперу „Іскри”, в Харкові — „Вибух”. Обидві опера не мали ніякого успіху і швидко зникли з репертуару, не виправдавши видатків, витрачених на їх поставу.

Святкування жовтневих роковин проходило з підвищеною урочистістю з огляду на те, що це було десятиліття. 7 листопада була велика маніфестація і закладка нового двірця. В усіх театратах міста кілька днів відбувались закриті вистави, квитки на які безкоштовно роздавались робітникам підприємств і службовцям установ.

За те, як визнали самі газети, в Москві жовтневі святкування носили не дуже мирний характер. Під час паради біля Кремлівського муру на Червону площа ралтом викотило відкрите авто, в якому були Троцький, Зінов'єв, Каменєв, Смігла та інші провідники партійної опозиції і червоні війська, що маршували через майдан, мовчазно проходили перед урядовою трибуною, натомість ідучи коло авта Троцького та його однодумців вітали їх громовими вигуками — ура! Це яскраво показували справжнє ставлення народу і війська до партії, уряду та їх політики.

Газети принесли вістки про відбутий у Паризі процес убійника Петлюри Шварцбарда і його виправдання.

Протягом року вийшло п'ять чисел журналу „Вапліте”, що їх з великим зацікавленням чи-

тали кияни і широ шкодували, що на шостому числі журнал був урядово стриманий.

В Академії Наук відбулось 8 грудня вшанування пам'яти покійного Данила Щербаківського. Найвидатніші фахівці різних ділянок українознавства висвітлювали різні ділянки його праці. Головну доповідь мав академік Сергій Єфремов.

А тим часом у київському підпіллі діяли молодега СУМ та Спілка Бізволення України. У своїй праці члени її, як пізніше самі визнали на харківському процесі, звертали особливу увагу на оборону українського культурного життя перед комуністичними впливами і для цього творили цілу мережу осередків майже в усіх наукових та культурних закадах. Цю акцію очолила Людмила Старицька-Черняхівська, в мешканні якої існував про людське око літературний сальон, де обговорювались ніби проблеми культурної праці, а насправді питання визволення України.

Центром діяльності Спілки була Всеукраїнська Академія Наук, в якій підпільна праця нáбрала широкого розміру. Недарма на суді в Харкові прокурор Ахматов говорив, що СВУ перетворило Академію Наук з осередку наукової думки України на осередок націоналістичної змови.

Більшість членів і співробітників Академії не визнавали УССР українською державою і прагнули її повалення. Для виховання молодих учених у національному дусі створилось напівлегальне товариство „Молода Академія”, завданням якого було оберігати науковий доріст і аспірантів від інтернаціональних впливів, вирощували їх у дусі національному.

У медичній секції Академії і в науково-педагогічному товаристві цю працю очолював проф. Григорій Іваниця, автор шкільних підручників, в яких, не зважаючи на цензуру, залишались націоналістичні тенденції.

На допиті після арешту Володимир Дурдуківський визнав, що з уваги на вимогу влади, щоб шкільна молодь брала участь в комуністичних юнацьких організаціях шкіл, він вживав заходів, щоб ці організації існували лише формально, лише на папері, а керівників цих організацій переконувалось в їх малокультур-

ності та недосвідченості і тим нейтралізувався їх вплив на учнів.

Як згодом признався на суді письменник Михайло Івченко, творча група СВУ на чолі з Ефремовим провадила велику працю в письменницьких, видавничих і артистичних колах, розгортала критику національної політики Москви та засуджувала гасло про національну лише формою, але інтернаціональну змістом літературу.

СВУ пропагувало серед письменників чотири засади, яких вони повинні були дотримуватись у своїх творах: висвітлювати національну проблему в дусі концепції УНР, критикувати бу-

дівництво соціалізму, підкреслюючи його негативи, відображати деморалізацію і розклад у громадському та родинному житті, що їх несе комунізм, і зменшувати роль пролетаріату при змалюванні політичного та громадського життя, натомість підносити ролю одиниці. Як говорив на суді Івченко, він і його колеги-письменники твердо вірили, що лише ідея незалежності України принесе організацію вільної держави та гармонію громадського устрою і що література мусить бути національною не лише формою, а і змістом та орієнтуватись на Західну Європу і боротись проти гегемонії російської культури.

Антін Кущинський

ЗАГІБЕЛЬ СЕЛА БЕРЕЗОВА ЛУКА НА ПОЛТАВЩИНІ

Вже скоро міне сорок років від того часу, коли за побуту в „Д.П.” таборі в Міттенвальді в Німеччині зустрівся я й щиро сприятелювався з однім земляком з рідної мені Полтавщини. Був це старший чоловік, український патріот, високоосвічена й ідейна людина. Він ще недавно тоді вирвався з-під советського „райського” життя, переживши такі тяжкі обставини, серед яких міг загубити не лише життя, але перед тим... і душу. Фізично він був підріваний на здоров’ю, але душу свою зберіг незламною в найкращих людських чеснотах. Любив оповідати про минуле. В своїх спогадах він, як на телевізійній стрічці, показував епизоди з життя, які бачив або був їх учасником в минулому, починаючи від часів відродження України 1917-1918 років та кінчаючи роками під московською окупацією.

Ті спогади торкалися його рідного села Березова Лука, Миргородського повіту на Полтавщині. Він не тільки оповідав живою мовою, але, на мою спонуку, часом брався занотовувати окремі епізоди, як більш яскраві й цікавіші, на папері. Але тяжила над ним та психоза, що налягає на багатьох колишніх підсоветських громадян: він боявся переслідування з боку невідомих большевицьких агентів,

які, мовляв, можуть помстити не лише над ним, але й над його рідними, що лишилися через збіг обставин і далі перебувати на теренах СССР. Кажу, що це була у ньому постійна тривога і під її впливом він несподівано нищив те, що був написав. Мої дружні намагання впливати на нього, щоб він того не робив, а зберігав свої рукописи для кращих часів, щоб їх колись опублікувати, не мали успіхів. А він мав таку свіжу пам'ять, що навіть склав два списки призвіщ мешканців с. Березова Лука: один список „Загинулих за волю України”, а другий список „Померлих від голоду”. На мос прохаяння, щоб колись увіковічити на сторінках преси імена загинулих — автор тих списків з трудом погодився передати мені на збереження ті матеріяли до „кращих часів”, але під умовою на слово чести, яке я йому дав, ніколи при опублікованні тих списків не називати їх автора.

Згодом відбулося переселення таборян „Д.П.” за океан. Мій земляк перелетів до Америки і в скорому часі там на волі без страху за переслідування помер. Я ж подався до Парагваю і щойно пізніше перенісся до Чікаґо в ЗСА. І ось тепер, розглядаючи свої архівні матеріали, вже пожовклі, що вже і папір розпадається, натра-

пив на ті два „списки” загинулих селян Березової Луки і подаю їх до преси так, як їх занотовував св. п. їх автор, імени якого, як обіцяв йому, не подаю.

Список жителів с. Березова Лука, які загинули в боротьбі за Україну

ШИЯН Іван, син місцевих селян козацького роду, загинув „за самостійність” в 1919 році під советами. Невідомо, як був замучений і лево-чистої душі, висококультурний і всебічно освічений. Організував у селі „Просвіту”. Був вкинутий в криницю. Як людина, був криштаголовним лікарем сільської лікарні. Брав участь у виставах аматорського гуртка. Користався великою пошаною й авторитетом серед селян. Все село брало участь в похоронах його і разом з ним убитої дружини.

Дружина **ШИЯНОВА**, з дому **БАКАЛО**, була вчителькою двокласової школи. Невідомо, як була замучена і вкинута в полі у криницю. Як свідома українка, читала селянам книжки в „Просвіті”, де була бібліотекаркою, також брала участь у аматорських виставах.

КОНОВАЛЕНКО Йосип, фельдшер, син місцевих селян козацького роду. Також був замордований під советами в 1919 році і вкинутий також у криницю. Був відомий як „антисоціаліст”. Все село ховало разом в одній могилі чотирьох вкинутих у криницю.

ШАМРАЙ Іван, студент, син місцевих селян-козаків, свідомий українець, був знайдений замученим і вкинутим у криницю з трьома попередньо згаданими жертвами червоної Москви.

ГАНУС Олександер, селянин, козацького роду, служив у Гетьманській Варти. В березні 1919 року в Миргороді під советами був посічений шаблями: йому відрубано вуха, ніс, вирізано пас на спині, перерубана рука і був дострілений у мішку. Загинув по дорозі з тюрми на юдівський цвинтар у Миргороді. Записано це зі слів організатора переносу тіла забитого з юдівського цвинтаря на православний і його похорону.

**КОМУНІЗМ — ОБЛУДА,
НАЦІОНАЛІЗМ — ПЕРЕМОГА!**

ГАНУС Микола, селянин-козак із Березової Луки. В 1922 році в березні під советами був задавлений під Гадячем. Він тоді від священника з Березової Луки до Гадяча. Священик зник безвісти, але у піст був знайдений задавлений (знайдений через два тижні), на другий день Великодня. Кінь і віз пропали. Село поховало загинулих на третій день Великодніх свят.

КЛИМЕНКО Іван (ХИРНИЙ), писар сільської управи. В жовтні чи листопаді 1918 року в полі між хутором Михоліївля і селом Остапівка ішав у справі мобілізації українського війська і був застрілений з карабіна. Усе село ховало покійного.

Далі складач цього списку подав лише прізвища загинулих за державну волю України в селі Березова Лука, а саме: **ОЛЕКСЕНКО, ШЕПТУН Феодосій, ОЧЕНАШ Степан, ЄЧКО Грицько, ТАРАНЕНКО Федір, ОЧЕНАШ Михайло, РАПЮК Йосип, РАПЮК (ЗАХАРКІВ), НОВИЦЬКИЙ Федір, ШИРИКОЛАВА Мусій, ШИРИКОЛАВА Іван, ЄЩЕНКО Трохим, ОЧЕНАШ Самсон, КИРІЙ Антон, ПУЗЬ Левко, ШИЯН Степан, ЛАЗУР Митрофан, ШИЯН Андрій, ФІЛОНІЧ Василь, КУРОЧКА Василь, ШИЯН, КУРОЧКА Федір, КУРОЧКА Степан, РАШОК Яким, ІВАНЬКО Йосип, ФУГОЛЬ Гаврило, ФІЛОНІЧ Яків, КУРОЧКА Іван, ФІЛОНІЧ Ярина, ВОЛОШИН Кирило, ШУЛЬГА, ГАРАНУСЕНКО Віктор, КУЛИНИЧ Микита, КУЛИНИЧ Іван, КУЛИНИЧ, КУЗМЕНКО Іван, ЄЩЕНКО Пилип, ЄЩЕНКО Іван, ШЕПТУН Петро, КОНОВАЛЕНКО Іван, ШИЯН Карло, ЛІСЕНКО Микола, ПУГАЧ Степан, КУРИКА Василь, ЧЕРКАС Кирило, ГОРДУСЬ Павло, ВАНДА Степан, РУЛА Микола, ЄЩЕНКО Андрій, ЛАПЕНКО Василь, РАНЮК Грицько, ПОЛЬЩА Степан, РАХУБА Михайло, ОЧЕНАШ Микола, ЛАПЕНКО Пилип. Разом шістдесят три особи. Вічна їм Пам'ять!**

Список померлих з голоду в 1933-му році в с. Березова Лука

Автор цього списку подав спочатку характеристику харчового стану свого села перед голодом 1933-го року. Він записав з оповідань

місцевих селян, його знайомих і сусідів, що в 1932-му році було зібрано з гектара: жита від 75 до 100 пудів, пшениці від 50 до 70 пудів, ячменю 35-40, вівса 35-40, проса 35-40, гречки 5-15, картоплі 700-1.500 і буряків від 700 до 1.500 пудів.

А про себе згадує, що в 1929 році на господарстві з 8 гектарів він зібрал зернових продуктів до 1.600 пудів, витратив на свої потреби 300 пудів і продав 1.300 пудів. При тому для прохарчування всієї родини з п'ятьох душ дорослих витрачалось зернових продуктів 115 пудів на рік.

Далі робить висновок, що, отже, коли б врізай 1932-го року не був нижчий за попередні роки і коли б його дослівно до останнього кілограма советська влада не забрала від населення, то голоду не було б. Голод було зроблено штучно й „нарочито”, бо на зерносховищах при станціях лежало зерно, забране державою у селян, що вмирали з голоду. Слідує список селян-хліборобів свого села, що у них советська московська влада забрала гетьувесь урожай 1932-го року.

Ось цей поіменний список: Ганжа Іван, син Ганжі, жінка Ганжі, Кулик, Кулик (другий), Макар, Шиян, жінка його, Шиян Карпо і жінка його Надежда, Гаса, Ганус Іван, і його жінка та мати, Деркач Клим, Чуй і жінка його, Шиян Матвій і його жінка, Шиян Денис, Шиян Хівря, Оліша Мирон і його жінка, Шиян Іван, Шиян Семен, Шиян Гаврило, Шиян Антін, Шиян Василь, Шиян Марта, Костюшка Сергій, Мовчан Сергій, Тиличня Давид і жінка його, Семенець Данило, Ганусь Павло, Бурищенко, Мелешко Остап, Мелешко Устя, Федірко Іван, Федірко Грицько, Федірко Панаас, Цапир Данило, Петренко Пилип, Петренко Митрофан, Волошко Оксій, Гузій, Орітваль Захар, Титаренко Мусій, Шиян Іван, Шиянова дочка, яку мати з'їла, та друга Шиянова дочка, Шиян Андрій, Волошко Андрій, Бибич Трохим, Бибич Насти, Сорока Яків, Сорока Катерина, Сорока Маруся, Титаренко другий, Титаренко третій, Титаренко четвертий, Титаренко Захар, Ганус Мусій, його жінка, Ганус Андрій, Титаренко Грицько та його жінка, Титаренко Іван, Гетен-

ко Марко, Яремич Степан, Панченко Лука, Панченкова жінка, Панченко Семен, Кузьменко Сергій, Кузьменко Мотря і троє дітей, Язига Харитон, Язига Мотря, Коноваленко Гаврило, Коноваленко Ганка, Коноваленко Олена, Курочкина Демид, Шиян Іва (Масенко), Нетренко Микола, Таран Петро, Шиян Семен, Кістріця Павло і його жінка та син, Мазепка Андрій, Лисико Мусій і його жінка, Левченки — батько, мати і дочка, Шиян Борис, його син, Шиян Текля і її донька, Шиян Іван, Погода Павло і його син, Шиян, Зарічковий Матвій, Чайка Федот, Чайка — двоюрідний брат, Деркач, його жінка, дочка і онука, Лазур, Лазур другий, Шиян (інший), Шиян Сергій та його жінка і син, Смілян Василь і його жінка, Смілян, Ранюк Прокіп та його жінка, Пархоменко Тетяна, Пархоменко Ганна, Крицький Семен, Крицький Степан, Мостовий Василь, Пархоменко Микола і його жінка. Пархоменко Михайло, Пархоменко Михайло (другий), Кривенко, Фуголь Микола, Фуголь — брат Миколи, Симянко, Регеша Іван, Куртсан, Козій Микита — з'їла жінка, Хаблю — жінка з'їла двоє дітей і ловила людей, Ярмич Іван...

Отже, до цього списку, що містить до 140 імен, автор зазначив, що це померлі від голоду на весні і вліті 1933-го року, а до цього списку ще треба було б додати імена померлих ще зоссени та під кінець року...

Подав згідно з поясненнями
на початку цієї довідки —

Антін Кущинський

НАША СИЛА ПОЛЯГАЄ НЕ В ТОМУ,

ЩОБ НІКОЛИ НЕ ВПАСТИ, А В ТОМУ, ЩОБ

УПАВШИ — ЗАВЖДИ ВСТАТИ

Китайський філософ Конфуцій

**Голодомор 1933 р. буде увіковічнений
барельєфами у Пам'ятнику-Мавзолеї**

Вашингтон. — Адміністрація Українського Національного Цвінтаря Пам'ятника в ЗСА долучується до загальноукраїнського вшанування безневинних жертв залиянованого ворогом голоду в 1933 році на Україні, у 50-ліття тієї жахливої трагедії. При цім інформує українське громадянство, що вже у 1980 р. було вирішено присвятити цій трагічній події одну із головних стін Пам'ятника-Мавзолею „Жертвам за волю України”. Було вирішено, що на стінах Пам'ятника-Мавзолею будуть зображені як тріумfalні моменти з української історії, так і трагічні, до яких відносяться нечуваний голодомор 1933 р. на Україні, включно з Кубанню.

Перший проект барельєфу на тему голоду 1933 р., як і сам перший проект Пам'ятника-Мавзолею, належить мистецькій Миколі Голодику. Але тоді будова була розрахована тільки на 300 місць-поховань. Коли ж після урочистого відкриття і посвячення Українського Національного Цвінтаря Пам'ятника священнослужителями обох українських історичних Церков — українські громади розкупили зелену площу на секціях А і В, то від американської дирекції цвінтаря Сіддер Гіл у Вашингтоні надійшла подяка і признання українській громаді, а однаково і згода на значно більшу будову.

В 1981 році, другий, значно збільшений проект Пам'ятника-Мавзолею, виконав архітектор Мирослав Німців, автор чудового проекту українського католицького Собору Пресвятої Родини у Вашингтоні. За його планом у Пам'ятнику-Мавзолеї мало б бути 1.450 місць-поховань.

Але тому, що українське громадянство Вашингтону й околиць, а потім і з далеких районів Америки, швидко викуповувало землю, відведену для Українського Цвінтаря при столичній Ненсильв'янії Авено, рішено збільшити й поширити розміри Пам'ятника-Мавзолею, Найновіший і останній проект виготовував цивільний інженер Микола Андреадіс, на 7.680 місць-поховань, з усіма забудовами, у тому ж меморіальному залею, де одна із головних стін буде мати мистецькі барельєфи на тему Голодомору 1933 року.

Христос Воскрес! — Воскресне Україна!

Сердечні побажання Веселих Свят друзям і знайомим пересилає та бажає завзяття і успіхів у святій боротьбі проти Московії.

*89-річний Михайло Гікаевий
з родиною*

Перша оферта землі вже викуплена українським громадянством. Тепер є в стані реалізації друга. Місце поховання на Українському Цвінтарі у Вашингтоні коштує майже на половину дешевше, ніж де-інде. А великий, 10 поверхової висоти, Пам'ятник-Мавзолей, присвячений „Жертвам за волю України”, буде пам'ятки засвідчувати і унаївлювати американському народові правду про нашу незабутню Батьківщину.

Пишіть або телефонуйте:

Cedar Hill Ukrainian Memorial, Inc.
P.O. Box 9157
Suitland, Md. 20746
Tel. (301) 568-0630

СЛ. П. ЮРІЙ ЯСІНСЬКИЙ

23 лютого 1983 р. на 62-му році життя відійшов у Нью-Йорку сл. п. Юрій Ясінський. Тут містимо прощальне слово д. Б. Качора.

Зболена Родино — Стрийку, Кузинко,
Засмучені Друзі й Приятелі,
Жалібна Українська Громада!

Ми зібралися сьогодні, щоб віддати останній салют сл. п. Юрієві ЯСІНСЬКОМУ, б. членові Організації Українських Націоналістів, учасників подій 2-го липня 1941 р. в Коломні, членові Організації Українського Визвольного Фронту в Америці, гарячому українському патріотові, щирому жертвовавцеві на цілі української визвольної боротьби.

Тверде життя українського націоналіста під ворожими окупаціями в Україні, еміграційні невигоди, туга за Родиною та за рідною Україною не зламали дорогого Покійного. Він гідно тримався до кінця свого життя.

Ми, його друзі, боліємо передчасною його смертю, у великій мірі спричиненою ворожими переслідуваннями. Як не ми, то хай наші нащадки за це їм відплатять!

Віддаючи пошану славній пам'яті Юрієві Ясінському від Організації Українського Визвольного Фронту міста Нью-Йорку, просимо Всевишнього, щоб прийняв його до Себе, туди, де праведні спочивають.

Богдан Качор

50-ИЙ ВІДДІЛ ООЧСУ В МАЯМІ, ФЛОРИДА

(За „Флоридськими Вістями”)

Перші організатори-пionери Організації на чолі з інж. Євгеном Ляховичем, поставили собі за мету стати в обороні доброго імені Української Повстанської Армії, яка продовжувала й далі збройну боротьбу проти російського окупанта та гітлерівського наїзника. Отже ще до приходу нової еміграції виникають в більших містах Америки Відділи Організації, яка внесла до своєї програми принципи з проголошеної президентом Труманом доктрини: оборона чотирьох свобод, які належать людям і народам: свобода від зліднів, свобода від страху, свобода зборів і переконань. За ці свободи змагається ООЧСУ для добра України і поневоленого українського народу.

В році 1972 тут засновано 50-ий Відділ ООЧСУ. За декаду свого існування, що для такої суспільно-політичної організації не є довгим часом, наш Відділ на території південно-східньої Флориди проробив багато корисної праці для української громади. Вчинки й праця поодиноких членів Відділу й цілої організації залишили позитивний слід в українській громаді.

З метою причинитися до більшого розвитку громадського й політичного життя на терені Флориди члени Відділу ООЧСУ докладали багато зусиль для посилення діяльності УККА. Також були в числі ініціаторів зорганізування Української Кредитової Спілки в Маямі, яка постійно виказує ріст членів і майна. Дальше — Школа Українознавства, Союз Підприємців і Професіоналістів, Укр. Національний Хор — всюди видно вплив і участь членів Організації ОЧСУ.

Великим і замітним здобутком ООЧСУ було придбання дому в Голівуді, якого брак так дуже відчували діючі на цьому терені українські організації. Відділ ООЧСУ виявився першим і найбільшим вкладчиком в суму купна Українського Культурного Центру в Голівуді три вул. Тейлор ч. 2850.

Відділ ООЧСУ в Маямі завжди брав активну участь в інтернаціональних „фестивалях” в

Маямі, чим причинявся до поширення доброго імені України. Він вказував американському й іншому загалові на культурні надбання та зацікавлення українського народу й у такий спосіб приседнував приятелів українській справі тоза межами України.

Не будемо перечислювати всі імпрези культурного і патріотичного змісту, концерти й доповіді, присвячені важливішим подіям з життя нашого народу, його культури й історії, як рівнож висвітлювання фільмів з українською тематикою і т.п. Було того багато.

Відділ ООЧСУ активно і жертвоно підтримував морально і матеріально боротьбу українців на Рідних Землях проти російсько-комуністичного імперіалізму, вірячи глибоко в те, що змагання українського народу за свою Самостійну Соборну Українську Державу мусить закінчитися нашою перемогою.

При тому слід підкреслити, що членство Відділу сприяло праці Антиболішевицького Бльоку Народів, брало активну участь в імпрезах і маніфестаціях АБН і Комітету Поневолених Націй. Всюди членство ООЧСУ гідно представляло перед чужинецьким світом визвольну боротьбу українського народу.

Члени ООЧСУ, наснажені патріотизмом і любов'ю до України, не дадуть себе відвести від трудів і боротьби за найвищий ідеал: за Самостійну Соборну Українську Державу.

Володимир Хом'як

Коли мегами небо злоба крає
І крушить твою вроду світову,
Я тоді з твоїм ім'ям вмираю
І в твоєму імені — живу!

„Українці” — .
Василь Симоненко

— ЧИ ВИ СКЛАЛИ ВАШУ ПОЖЕРТВУ
НА ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ?

ЧЕРГОВЕ МОСКОВСЬКЕ СУДИЛИЩЕ

Московсько-більшевицький суд в окупованій Україні засудив у січні 1983 р. до розстрілу трьох осіб: М. Огородничука (Квятковського), П. Шпачука і В. Стасєва — усіх із Волині, які — за твердженням советського суду, як поліцай під час Другої світової війни переслідували комуністів і комсомольців на Волині, окупованій німцями.

Не знаючи тих людей, не можна робити ніякого висновку. Варто лише звернути увагу, що советське так зв. правосуддя аж 40 років (!) дошукувалося на власній території обвинувачених, і тому трудно зробити висновок: чи це дійсно аж так „працює” КГБ, чи це лише чергова кампанія Москви для залякування непокірних?

У довгих звітах із судової залі в селі Іваничі советські коментатори намагаються в своїй пресі переконати читачів, нібито славетна Українська Повстанська Армія складалася із „українських поліціїв”. Якийсь П. Шафета дописався до того, що твердить, що „це так звана українська поліція, душогуби з якої пізніше претенсійно іменували себе „українською повстанською армією” (З малої літери власна назва! — Ред.).

На совєтському судилищі була мова про нібито події, що нібито мали місце на Волині в 1943-44 роках. Але славетна армія українського народу УПА постала в 1942 році. Тому московське обвинувачення, нібито „українські

Зразок близнірства

Підневільна „Літературна Україна” висуває „на здобуття держ. премії Української ССР імені Т. Шевченка” збірку писань Миколи Рибалки — зросійщеного відщепенця українського роду. Його писання під заг. „Незакатна язведа” вийшли у в-і „Донбас” в Україні, і там славословиться, як то він „Москву собою за-слоняв”....

А щоб „доконати вдову-сиротину” — премію назвали іменем Т. Шевченка!

поліцай” пізніше претенсійно іменували себе „українською повстанською армією”, — не витримує ніякої критики.

Одному з допитуваних на суді вкладено, наприклад, такі слова, з метою залякувати населення. На закид прокурора, чи здригнулося в нього серце, коли стріляв, підсудний мав бі відповісти: „Ой, чом ні. Але то ми таку самостійну Україну робили!” — З цього можна припустити, що Москву й червоних малоросів переслідує мариво Самостійної України, бо вони знають, що в Україні все ще є багато дерев...

Судді й дописувачі всіляко намагаються скидати „провину” на ОУН, часом називають підсудних „жовто-блакитниками” — від кольору українського прапора.

Все це так спрепароване, щоб залякувати населення України, відводити український народ від думки про необхідність визволення з-під московсько-большевицької кормиги.

Дан Мур

ВЕЛИКДЕНЬ

*Христос вівчес! Звершилась перемога
Добра над злом. І світла в темноті.
Прославилась зоряна до неба всім дорога,
Усім, хто йшов з Тобою, Христе, ц житті.*

*Нестримна радість, невгамовні співи,
Громами крешуть рать ворожих лав ...
Він кров'ю змив Адама гріх і Єви, —
Самий воскрес, смерть смертю подолав!*

*Христос воскрес! В тривозі фарисей.
Невбили правди в горні хресних мук.
Тремтить Пилат, бо відсахнувсь від неї;
Не змие крові з винуватих рук.*

Як змовкне людський рід — бурхливе море
Зведе воскресну пісню до небес.
I відповідь відлунять скелі-гори,
Ліси, гай... Воїстину воскрес!

*Христос воскрес! Роздвонює невпинно
І дзвенітиме нащадкам і вікам!
Замучена, воскреснеш, Україно,
На славу Бога і ганьбу катам!*

У 20 ліття журналу „Крилаті”

Під час нарад VII-го Світового Конгресу СУМ, який відбувся в дніх 22-25 вересня 1962 року на Оселі СУМ в Елленвіл, Н.Й. було присвячено особливу увагу справам Юнацтва, число якого в тому часі становило понад 50 відсотків всього членства СУМ. У висліді нарад доручено тодішній новообраній Центральний Управі СУМ поробити заходи для видавання окремого періодичного журналу для Юнацтва, незалежно від появи журналу „Авангард”, який призначений для дійсного і старшого членства СУМ.

Новообрана ЦУ СУМ на другий день після Конгресу відбула шараду з представниками Крайових Управ. Обговорено і прийнято проект журналу, що його пропонував письменник Леонід Полтава. Прийнято називу: „КРИЛАТИ” — Журнал Українського Юнацтва, а Крайовій Управі СУМ Америки доручено зайнятися технічними і адміністраційними справами.

Наладивши в пристішному темпі найважливіші редакційні, адміністраційні та фінансові справи, перше число „Крилатих” з'явилось з датою 1-го січня 1963 року і з того часу появляється майже безперебійно кожного місяця протягом 20-ти років по сьогодні. До того часу з'явилось 220 чисел, які разом творять цінний збірник у бібліотеці виховних матеріалів української молоді.

Протягом 20-ти років мінялися редактори „Крилатих” в такому порядку: після ред. Л. Полтави від місяця квітня 1966 року редакцію очолив Богдан Гошовський — відомий письменник для молоді та довголітній голова ОПДЛ (Об'єднання Письменників Дитячої Літератури). З огляду на те що, головний редактор постійно перебував в Торонто, Канада, Редакцію „Крилатих” вповні перенесено до Торонта, а на Крайову Управу СУМ Канади впав обов'язок технічної і фінансової допомоги. Після переїзду ред. Данила Чайковського до Нью-Йорку, від січня 1968 року редакцію знова перенесено до Нью-Йорку, яку він очолював до кінця свого трудолюбивого життя (помер 3.7. 1972 р.), вкладаючи в цей журнал максимум своїх письменницьких і журналістичних здібностей. По

сл. п. Д. Чайковськім редактування коротко перебрав Петро Кізко, а від 1974 року редактування перенесено до Брюсселя, Бельгія, тодішнього осідку Центральної Управи СУМ. Таким чином зведенено до одного місця всі справи, звязані з виданням „Крилатих”. Головним редактором став друг Омелян Коваль — довголітній Голова Центральної Управи, а тепер Голова Центральної Викової Ради СУМ.

За 20 років, крім названих вгорі визначних редакторів, які в кожному числі поміщували свої додиси, літературні твори і т.п., на сторінках „Крилатих” друкувалися відомі наші діячі науки, культури, літератури, визначні політичні і громадські особи. Пробували також сили свого пера і молоді автори, сумівці та сумівки — дописувачі.

Роля і завдання „Крилатих” в майбутньому не менші, як тому 20 років. В нашій Спілці під сучасну пору є тисячі Юнацтва. Виховна праця з цією сучасною молоддю чим раз, то більше ускладнюється через слабше знання української мови та чимраз меншу наявність дитячих видань. Тому з більшою напругою, старанням, відповідальністю всі ми мусимо постійно дбати про дальнє видання „Крилатих”, про його розповсюдження та почитність серед якнай ширшого кола нашого юнацтва та української молоді взагалі. Це все може статися тільки тоді, коли журнал „Крилаті” матиме тверду фінансову базу. Фінансове забезпечення може наступити тоді, коли: не буде ні одної родини, які мають своїх дітей в СУМ, щоб не була постійним передплатником, коли всі передплати будуть виплачувані на початку кожного року, коли принаймні подвоїться збірка на Пресовий фонд, і коли будуть вирівняні всі дотеперішні залегlosti.

ЦУ СУМ

ЧЕТВЕРТОГО ЧЕРВНЯ 1983 РБ — ВСІ НА ВСЕУКРАЇНСЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ В НЮ-ЙОРКУ, ПРИСВЯЧЕНУ ПАМ'ЯТІ МІЛІОНАМ БЕЗВИННИХ УКРАЇНСЬКИХ ЖЕРТВ, ЯКІ ЗАГИНУЛИ В УКРАЇНІ У ВИСЛІДІ ЗАПЛЯНОВАНОГО РОСІЄЮ ГОЛОДОМОРУ В 1933 РОЦІ!

КЛІВЛЕНД В ПОКЛОНІ ГЕРОЇЯМ

ОЖ ОЧСУ в дії

Кожного року в місяці лютому українські жіночі організації Клівленду спільно вшановують пам'ять жінок-героїнь.

Цього разу ротаційна черга для влаштування свята припала на Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України. Отже в соняшну неділю 20-го лютого 1983 СВЯТО ЖІНКИ-ГЕРОЇН почалося СОБОРНОЮ ПАНАХИДОЮ в церкві Святої Покрови, що її, крім пароха о. д-ра Івана Тилявського, співслужили: о. д-р Ізидор Нагаєвський, о. митр. прот. Степан Ганкевич, настоятель Свято-Володимирської Православної парафії, о. д-р Михайло Федорович, парох церкви Святого Йосафата, о. Михайло Ревюк, парох церкви свв. апп. Петра і Павла та о. Володимир Волощук з української католицької церкви св. Миколая із Кентон, Огайо. Під час заупокійного Богослуження дуже гарно співав церковний хор під диригуванням п. Евгена Крука. Після закінчення Панахиди присутні перейшли із церкви до парафіяльної Свято-Покровської зали, де відбулася програма Свята. Відкрила її голова Відділу Об'єднання Жінок ОЧСУ Н. Голембійовська та попросила учасників вшанувати пам'ять геройні однотулинною мовчанкою. Після цього піяністка Ольга Джуман — Кость виконала композицію Леопольда Ющенка „Реквієм Аллі Горській”. Під її вправнюю рукою реквієм прозвучав поважно й скорботно. Потім — святкове слово мг-р. Ганчи Діброви з Палатайн, що полонило думки тучачів. Доповідачка коротко проаналізувала причини прогри Визвольних Змагань, схарак-

теризувала добу між двома світовими війнами, а на її тлі дії УВО й ОУН. Накреслила вона геройчні постаті революціонерок Ольги Басарраб і поетки Олени Теліги. Із власних спогадів з років участі в УПА, а потім як політв'язень ворожих тюрем, кольоритно відтворила постаті дівчат і жінок — тодішніх геройнь. „Героїзм був тоді масовим явищем”, — стверджувала вона. Кінчаючи, мг-р Ганна Діброва закликала всіх українців соборно і згідливо працювати для здійснення наших найвищих національних ідеалів.

У продовженні програми відомий на терені Клівленду баритон д-р Володимир Боднар помистецьки проспівав дві пісні. Фортепіановий супровід вела піяністка О. Д. Кость. Згодом скрипаль мг-р Стефанія Стефанюк, під акомпаньємент піяністки Марти Самійленко, виконала кілька композицій. Присутні із захопленням слухали чудової гри.

У другій частині свята була поставлена інсценізація поеми Марка Босслава „Галка”, яку сценічно пристосувала Н. Голембійовська. В головних ролях виступали: командир УПА, Максим - Ігор Оліяр, зв'язкова УПА Галка - Наталя Кріслата, рецитатор — Дарія Павник. Крім них, подруги Галки — медсестри УПА: Надя Струс, Леся Зварич і Ліна Василіна.

Дуже доброю дикцією й природною грою дівчі особи влучно відтворили картини поеми упівського поета. До належного зрозуміння сцен у великий мірі причинилася бездоганна рецитаторка — Дарія Павник.

В епізоді був вірш „Україна” Л. Полтави — й тоді вродлива чорнявка Маруся Гамуляк-

Гованець, з мечем у руках, у збірному живому образі персоніфікувала Україну.

Поставою інсценізації у чотирьох картинах зайнялась п. Софія Бура, світляними ефектами вміло керувала п. Оксана Павник. Характеризацію дісвих осіб виконав дир. Омелян Урбанський. Декорацію карпатських краєвидів, що давала чудове тло цілості, виконав артист-малляр, любитель сцени, п. Тимофій Белінський. Доповненням декорацій, реквізитом і технічними справами завідував п. Петро Бенгрин.

СВЯТО ГЕРОЇНІ, що його спільно фірмували українські жіночі організації Клівланду: Об'єднання Жінок ОЧСУ, Окружна Рада Відділів СУА, Українське Православне Сестрицтво й Український Золотий Хрест, закінчено Національним Славнем.

Згодом багато присутніх перейшли до буфетової залі, де ще довго просиділи за кавою й перекускою, в дружніх розмовах.

Наталя Голембійовська

**ЛІВИЙ УЕРДЕПІСТ-„ДЕМОКРАТ”
ВАСИЛЬ ГРИШКО У „КОНТИНЕНТАХ”**

У російському закордонному журналі „Континент” його співробітник — співзасновник УРДП (попроч із І. Багряним), тепер один із головних керівників лівого УРДП (відламку) п. Василь Гришко писав у ч 33/1982, у статті „К проблемам русско-українського диалога” (стор. 219-234):

„Мова йде про пошуки спільноти бази для політичного взаємозрозуміння і взаємної співпраці у ділі боротьби за життя необхідні для наших народів з міни в ССРР”...

Стремлення до здійснення державної незалежності союзних національних республік, зокрема України, може означати тільки як, так би мовити, „розсоюзнення” різнонаціонального св. Союзу, а іс якість-так „розв'язання Росії”...

Або іще такі „родзинки” в українському політичному національному мисленні в XX столітті повалення імперії: „Принцип” не ділити шкури пе вбітого ведмедя цілковито вірний”...

Таким чином ліва УРДПартія береться знову проповідувати „непередрішенство”, що вже мало місце в 50-х роках на так зв. Паризьких бльооках тощо. Кво вадіс, панове-лівоурдерпівці?

Надія Наум

**35-ті ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 5-го ВІДДІЛУ ОЧСУ
І 17-ті ЗБОРИ ОЖ ОЧСУ в ГАРТФОРДІ**

Як і кожного року, в кінцевій неділі лютого, 27-го 1983 року відбулися чергові Загальні Збори суспільно-політичних організацій 5-го Відділу ОЧСУ і Об'єднання Жінок ОЧСУ в Гартфорді, Конн.

Не буду зупинятися над поодинокими звітами, бо вони дієво-широкі, але натомість в якнайбільш сконденсований формі подам характеристику загальної праці обох Відділів, в їхній поодинокій і спільній праці.

Праця обох Відділів проходила в конструктивній формі, яка проявляла себе у спільніх засіданнях, ширших сходинах, властуванню спільніх імпрез та переведенні коляди на Визвольний Фонд. Праця проходила в дружній атмосфері, що в кінцевому результаті знаходило признання не лише серед нашого членства, але й посторонніх здорово думаючих людей.

На особливу увагу заслуговує признання широкому загалу нашого членства в його жертвенності та позитивній поставі до нашої преси, зокрема до „Національної Трибуни”, в її моральній і матеріальній підтримці, в передплаті і почитності.

Наше членство є активне в церковних і громадських організаціях, а передовсім в системі УККА, де виявляє свою ніким че вимушенну жертвенність і підприємливість.

З досвіду довголітньої ідейної співпраці хочу зробити загальне ствердження, що така організаційна синтеза має свої абсолютні позитиви та є конечністю в наших братніх Організаціях Визвольного Фронту.

Закінчуєчи, хочу підкреслити, що Загальні Збори обох Організацій пройшли успішно, досяючи дальшої наснаги і витривалості до праці її чину для нашої великої Справи.

Відділ ОЖ ОЧСУ очолила 12-ий раз з черги п-га Софія Радьо, а 5-ий Відділ ОЧСУ вже 13-ий раз з черги очолив д. Петро Шагай.

Збори закінчено піснею „Не псрра, не пора...”, а відтак відбулася товариська перекуска, що її приготовили наші невтомні подруги з ОЖ ОЧСУ.

П. Шагай

Христина Бідяк

МІЙ ПЕРШИЙ КОНГРЕС СФУЖО

Мотори літака загуділи. Вирушаємо в дорогу до Філадельфії. Сонце ясно світить в безхмарному небі. Ідемо на IV-ий Конгрес Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Душа радується, повна надії і віри. Серце тримтить в очікуванні цієї для мене дорогої і величавої події.

Світовий Конгрес — об'єднання всіх наших сил до праці для добра української визвольної справи. Я виїхала з надією, що ми всі горимо тим самим вогнем та йдемо під тим самим прапором до тієї самої остаточної мети.

Я іхала від ОЖ ЛВУ, яке з уваги на мої правничі студії, доручило мені брати участь у Статутовій Комісії, до якої мене призначено в березні 1982 р. Хоча мою участь в Статутовій Комісії ОЖ ЛВУ офіційно зголосило до Управи СФУЖО, мене ані один раз не кликала голова Статутової Комісії на засідання. ОЖ ЛВУ також офіційно не одержала проекту зміни статуту. Тому ми були здивовані, коли одержали повідомлення (листа) від голови Статутової Комісії, що голосування над проектом перейшло одноголосно, і що ніяка організація не зголосила застережень і поправок.

Управа СФУЖО запевнила нас, що буде ще змога на Конгресі висловити завважання до зміни статуту.

Одержаніши приватно проект зміни статуту, я його простудіювала й порівняла із попереднім, старим статутом. Завважила великі, засадничі, некорисні зміни. Конгресові відібралися можливість рішати про такі справи: вибір референток, відклік-апеляція до Конгресу, ліквідація СФУЖО й що найважливіше та нечуване в демократичній практиці, конгресові відібралися можливість МІНЯТИ СТАТУТ. Це все передається компетенції Управи СФУЖО.

Я прямо хотіла запитатися членів Статутової Комісії, які були їх мотивації міняти в такому невідповідному, негромадському напрямі статут. Чому так драстично обніжено престиж Конгресу.

Та, на жаль, ми зустрілися на Конгресі не

тільки з браком можливості продискутувати ці справи, але з дуже негідними такого форум завважаннями до нас.

Були цікаві й позитивні сторінки програми Конгресу, але мое пригноблення таким небуваним для мене інцидентом, переважило й приглушило все інше, напевно гідне уваги.

Коли на одному панелі Надія Світлична говорила про українську родину на рідних землях, ствердила нам всім знаний факт про „паперові закони” у Советському Союзі. Зразу в мені, як близькавка, збудилася думка. Мабуть тут на Конгресі також є паперові закони. Коли вигідно, то вживається статут, а як невигідно, то заступається думку „нашо нам в'язатись статутом, коли це зупиняє працю”. І це покривається з тим, що Надія Світлична говорила про „паперові закони” в ССР.

На жаль, не верталась я з тим зворушенням і ентузіазмом, з яким іхала, лише з великим болем у серці і розчаруванням. Не відчуvalа очікуваної єдності, дружби, любови, горючого вогню.

З наснагою іхала представити мої молоді думки їдеї, але не дали говорити. Особистими образами старалася виключити участь у будь-якій дискусії, у будь-якому слові. Не розуміла я цієї позедінки ї цього наставлення.

Питаємося, де наша молодь, де наша майбутність і сила? Ось, я себе до неї зачислю — і що я почула на Конгресі „ви брешете”. З таким наставленням і з такою поведінкою, як перепроваджувався Конгрес СФУЖО, сумніваюся чи буде кому перебрати естафету.

Залишаємо Філадельфію і зближаємося до Торонто й мені заблиствів сонячний промінь у хмарному небі. Вертаюсь до своїх, де не ображують, де респектують, де дорожать молодими.

Із таким досвідом не здивуюсь, коли прочитаю у різних газетах про „великий успіх Конгресу СФУЖО”. Для мене це будуть паперові слова.

Я знаю, що прийдеться мені ще якийсь час попрацювати над собою й кликати помочі добрих духів, щоб забути цей інцидент й психологічно перейти над ним до денного порядку, щоб дальнє як попередньо могти віддано працювати для добра моого народу.

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

Алла Коссовська

НОВИНКА НА ЛІТЕРАТУРНОМУ РИНКУ

(Ганна Черінь „Зелень Моря”, поезії, власним
накладом, 93 ст. Чікаго-Торонто, 1981 р.)

О, осанна тобі, океан,
Сонцо, небу і вітру осанна!
(Епіграф)

У хаті запахло свіжістю, наче розчинили на всю широчінь вікно, що виходить на океан. Що це? Один з ньюйоркських пляжів? Флорида?

Так, це Флорида, якій присвячена майже половина книжки поезій Ганни Черінь. І ця книжка, в мистецькій обкладинці малярки Тетяни Баюк, лежить на моїм столі і пахне... пахне океаном! „Зелень моря” її назва, і так зветься перший в цій книжці, можливо, один з кращих, віршів на цю тему.

А може це говорить моя власна закоханість в океані? Можливо, що і Ганна, і я переживали екстазу, навіянну цим чудом природи, цим безмежним водяним простором? Та хіба ж тільки ми? Поет Василь Барка присвятив океанові поему на 240 сторінок, Шевченко оспівав його в „Гамалії”. (Ні до Барки, ні, тим більше, до Шевченка, Боже борони, я себе рівняю), тільки хочу сказати, що є в океані щось насправді забляче, поетичне, що радістю охоплює душу і примушує її співати! Цей „спів душі” відчувається в поезіях Ганни Черінь, присвячених морю:

„Вдачею відмінна зелень моря
Від земної зелені трави”.

Зелень трави, на думку поетеси, земна, в той час, як зелень моря казкова, хоч і зрадлива, але приваблива, наче кличе: „Знайди мене, слови!”.

У вірші „Велич” поетеса пояснює своє захоплення океаном, не заперечуючи, а навпаки, потверджуючи свою любов до природи в кожному її вияві.

„А океан тому чудесний теж,
що ти в могутній спів його кладеш
Свої слова, свою поему, повість,
І в тім його незбагнена казковість.”

Але море не розуміє людського горя, і, коли поетеса хоче ним із морем поділитися, то воно відкидає від себе людські болі й відчай:

„І даремно я плачу, сміюсь і співаю,
У моря даремно питаю порад,
Бо стільки в словах моїх болю й відчаю,
Що хвилі їх повертають назад.”

Книжка народилася на Флориді, де авторка провела вакаційний час і захопилася цією благодатною частиною Америки. Поезії її повні сонця, пальм і шепоту морських хвиль. Але час минав, і не уникнути повороту в холодне засніжене Чікаго. Це вилилося у вірш: „Поворот”

„Та сонце не піде zo мною,
Перетнуть нашу єдність шляхи,
І знову я стану сосновою,
Що мороз настремлює на шпильки.”

Ганна Черінь пише вірші легко, рими і ритм її „даються”. Пише вона на різні теми, від опису природи, своїх інтимних почуттів і до патріотичних включно. Добра в неї любовна лірика, видно, що вона щаслива в подружжі. Її розуміння любові звучить в такому признанні:

„Має бути любов міцна,
Як старе вино із кубка.
Може в світі я одна,
Однодумка, однолюбка.”

А юсі і патріотична тема у „Сонці свободи”:

„Сонце свободи — кожній людині!
Сонце свободи, світи Україні!

Щоб стали від нині,
Людина — людині
Брати!

I ще:

„Так! Знайшлися мужні героїні,
Що в лабетах муки і страждань
Вірними лишились Україні
І життя поставили на грань.”

Поетеса — оптимістка, вона вірить, що „Вільне слово із темниці лине / I над цілим світом пломеніс...”

(Вірш „Сонце Свободі” поклав на музику, як канту, композитор Ігор Білогруд у Чікаго, автор музики опери „Ольга Київська”).

Можливо, що легкість, з якою дається віршування авторці „Зелені моря”, додає „ложку дьогтю в барилі меду”. Мені здається, що цієї ложки можна було б уникнути, якби авторка не поспішала випускати в світ своїх „дітей”, не квапилася б вилити на папір те, що щойно зродилося в її почуттях. У віршах трапляються „чортики”, яких могло б і не бути, якби не бажання якнайскоріше бачити свій твір надрукованим. Наприклад: у вірші „Пальма”, слово „галъмо” вжито у жіночому роді: „Пливуть думки без галъми”). В „Місячній ночі”: „В прірву падаю я щосили...” У вірші „Бранці” „У майбутнє шляхами незнаними полетять життєві каруселі” — каруселі, як відомо, круться на одному місці.

Але не будемо педантами! Існує „поетика ліцензія”, яка дає право поетові іноді відхилятися від норми. На те це і поезія, а не науковий трактат. Хтось навіть сказав: „Вигадать може поет те, чого з ним не було”. А ці мої зауваження навіть не „ложка”, а лише крапля в морі поетичної краси Ганни Черінь.

В старовину знали ми, що силу спільноті дас не безладна міщаниця — аби більше! — а здисциплінований гурт людей чесних, відважних, сильних характером і справі відданих.

Дмитро Донцов

Альманах „Гомін України”

Під такою назвою Видавництва і тижневика в Канаді вийшов календар-альманах на 1983 рік, з репродукцією картини Богдана Певного на обкладинці: померла від голоду 1933 р. українка-селянка серед ланів. У альманасі є докладно опрацьована секція „Історичний календар”, із введенням дат нової історії, як 30 червня 1941 р., дати народження і смерті героїв УПА, важливі події з історії ОУН та ін. Чимало статей присвячені 50-літтю московського Голodomору в Україні.

Між авторами у цім гарно виданім альманасі читаємо праці: д-ра А. Бедрія „ОУН і УПА” (вийшла в ЗСА окремою книжкою, з ілюстраціями) Оксани Керч, д-ра С. Галамая, Алли Коссовської, С. Вожаківського, особливо ста-ранно опрацьований нарис Ю. Тиса-Крохмалюка про Коха, цікаву літературознавчу статтю в 100-ліття народження Руданського пера д-ра М. Лози, як і статтю Мирослави Ласовської про сл. п. Володимира Івасюка, та ін. авторів.

Мистецький критик про виставу

Відомий мистецький критик-рецензент п. Теодор Терен-Юськів у рецензії в „Свободі” ч. 46/1983 року стверджив, що за небагатьма винятками, вистава опери Семена Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм” Української Опера в Нью-Йорку (під керівництвом маестра Лева Рейнаровича) не була, на жаль, вдалою так само, як це було раніше їй у Філадельфії.

У рецензії читаємо: „Запорожець” у Нью-Йорку 20 лютого 1983 року в залі Фешин Інституту був небажаним, але передбаченим розчаруванням”. У деяких партіях були невідповідні співаки, хор розходився з оркестрою, відчувалася відсутність режисера, знов були окуляри на носі в Запорожця; щодо костюмів, то, пише критик, „Оксана — бідна сирота, а не якась гетьманівна”; про декорації: „Не зважаючи на це, що з декораціями пов’язані були аж три імена, М. Яблонського, М. Голодика і А. Рейнарович-Борисенко, вони звичим особливим не були замітні”...

ЮВІЛЕЙНА КНИГА ОСЕРЕДКУ СПЛІКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В НЮ-ЙОРКУ

(Бібліографічна записка: д-р Ол. Соколишин)

Скоро після моого приїзду до ЗСА, вже 8 жовтня 1949 р., в Нью-Йорку запрошено мене з проф. Миколою Чубатим й іншими до Почесної Президії Перших Загальних Зборів СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки, якого Ювілейну Книгу мені нещодавно передав довголітній голова того Осередку Корнель Василик.

Видано її в тридцятиліття Осередка: 1949-1979, аж 1982 р. друкарнею „Мета”, з відповідальним редактором Богданом Гаргаем та літературно-мовним ред. Л. Полтавою, на 224 сторінок, з багатьма ілюстраціями, портретами та привітами. Титульна сторінка має кліч: „Бог і Україна”. Слідує портрет патрона ген.-хор. Тараса Чупринки-Романа Шухевича, текст „Із звернення Воюючої України” до української молоді, портрет засновника СУМ Миколи Павлушкива, привіт Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, Привіт Голови Проводу ОУН достойного Ярослава Стецька, слово голови Осередку Корнеля Василика та списки Ювілейного Комітету з головою Григорієм Цебрієм і почесних та визначних членів Осередку. Також там виключені привіти епископа Стамфордського Кир Василя, ЦУ СУ Краєвої Управи СУМ-А, церкви Св. рЮа в Нью-Йорку, о. протопресв. Івана Ткачука — православного Капеллана СУМ-А, протоієрея Базилевського — настоятеля Катедри Св. Володимира в Нью-Йорку, як також слово Гр. Цебрія, голови Ювілейного Комітету.

Богдан Гаргай, як відповідальний редактор ювілейної книги, завдав собі великого труду позбирати в хронологічному порядку дані до історії Осередку від 1949 по 1979 та відповідно їх ілюструвати світлинами з великої виховно-патріотичної діяльності того передового Осередка СУМ в ЗСА.

На стор. 78 є світлини дев'ятьох голів Осередку, від сл. п. Ізидора Рицара по Корнеля Василика, якому в 1983 р. сповнюється його 20-річчя жертвенної праці в тім Осередку. Спо-

діваемось, що Осередок це відповідно відзначить.

Юрій Дон подав маловідомі події з життя Осередку, як протестні маніфестації, зустрічі з Прорідником ОУН достойним Яр. Стецьком, гетьманічесм Данилом Скоропадським, участь в міжнародних фестивалях, акції в Об'єднаних Націях й т.п.

Голова Осередку Корнель Василик написав про „Культурно-освітню діяльність Осередка”, із світлинами Капелі бандуристок з диригентом Павлом Даниловим, танцювальним ансамблем „Верховинці” під керівництвом Олега Гензи, хором „Жайворонки” з диригентами сл.п. інж. Р. Степаняком і зараз із проф. Левом Стругальським, дівочим трієм „Черемшина” й інших. Дмитро Мотрук подав історію журналу Осередку „Сумівець”, редакторами якого були сл.п. О. Пайончківський і Дмитро Мотрук й до якого я мав честь свого часу дописувати теж, ще в 1957 р. Про „Школу Українознавства в 1958-66 роках” пише проф. Ів. Юрченко, а за роки 1966-1979 проф. Павлина Андрієнко-Данчук. Про сумівську радіопрограму пише Г. І-й, а про танцювальний ансамбль „Верховинці” з Олегом Гензою, хореографом на чолі, подав Мих. Івасівка, з рядом знімок та ілюстрацій.

Ред. Богдан Гаргай описав, як „Відзначено 30-річчя Осередка СУМ-А в Нью-Йорку”, а маestro Теодор Терен-Юськів пише про „Ювілейний Концерт 30-річчя Осередку СУМ-А в Нью-Йорку”. Є там поміщені знімки майже кожного дописувача та дир. школи С. Демчишина, дві знімки та список „королів” Осередку від 1962 р., знімка і спогад про брата (Осипа Пайончківського: 1919-1964) Наталії Хоманчук, як також вірш Валентини Юрченко, виховниці СУМА, „Славне Трицятиріччя”.

Закінчується Ювілейна Книга списком „Тих, що відійшли у вічність...” та привітами (стор. 166-224). Книга являється черговим доказом СУМ-А, що вони були, є й будуть вірні кличеві „Честь України — Готов Боронити”, який є змістом їх діяльності й за те належить їм

честь і слава та велике признання всього українського громадянства.

ПРО КІННОТУ УПА

В Альманасі Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів: 1950-1980, виданого в Нью-Йорку заходом ОУВЛ та НТШ в 1981 р., на стор. 172-173 д-р П. Гладкий помістив статтю „Про кінні відділи УПА”. У тім Альманасі є ще подібна стаття д-ра Лева Шанковського „Ветеринарна Служба в 1-й Кінній Бригаді УГА”. Обидві вони змістом доповнюють той 356-сторінковий, багато ілюстрований із соборницькою тематикою Альбом, виданий в Серії „Український Архів”, НТШ, т. 36.

Д-р Гладкий розпочинає статтю з серпнем 1943 р. коли при Волинській Групі УПА заходом полк. Данька-Даниленка був зорганізований кінний відділ УПА, яким він командував. Мав 340 кіннотників, а стан коней був якісно задовільний, бо українські селяни радше здавали своїм воїнам УПА кращі коні, ніж німцям, а бійці УПА здобували теж коней, як трофеї, в боях з ворогами.

При тім кіннім загоні УПА ветеринарно-санітарну службу повнив пор. УСС, який мав псевдо д-р Грім, при помочі двох санітарів польської кінноти. Автор наводить, що ветеринарна амбуляторія мала всі належні інструменти та аптеку; за дозволом Штабу УПА зорганізовано гуральню і уживали алкоголь для виробу ліків. Д-р Грім називав ряд обов'язків, які мала ветеринарна амбуляторія й її персонал, такі як нагляд над чищенням коней, підковування коней, їх кормлення, лікування ран та відпарень сідла, хороби шкір, викривання інфекційних хворів, кастрація жеребців, як також з дозволу команди УПА лікували домашні тварини в селян на місцях постою. Автор наводить приклад високого рівня ветеринарно-санітарної служби УПА, коли при кінці 1943 р. укладено домовлення-договір про перемир'я між Штабами УПА і з'єднаннями мадярської (угорської) армії, яка, як союзник німців, оперувала в тих теренах на Волині, де діяла УПА, коли УПА

запросило представників мадярської армії віддіти деякі відділи УПА, включаючи й кінний відділ УПА полк. Данька-Даниленка. При тій нагоді полковник мадярський ген. штабу, оглянувшись кінноту УПА, був здивований і захоплений загальним станом здоров'я коней УПА і висловив д-рові Громові признання за опіку над кіньми. Полк. мадяр зазначив, що в тих умовах, як холод, дощ, брак відповідного приміщення, ніхто не міг би забезпечити кінноту ліппе, як то робив д-р Грім.

Коли на початку 1944 р. большевики зайняли Волинь, то з наказу Головного Командування УПА той кінний відділ УПА був розформований, а коні були віддані українським селянам, з чого вони були задоволені.

Автор статті д-р П. Гладкий стверджує, що й на Поліссі були подібні відділи кінноти УПА, але, на нашу думку, та тема ще жде свого дослідження.

Слід рекомендувати видавцям „Літопису УПА” збирати всі згадки про УПА і в 1992 році, з нагоди 50-річчя УПА, підготовити окремо видання з такими згадками, як також і бібліографією про УПА.

Д-р Ол. Соколішин — український бібліограф, старший бібліотекар

УККА ОПУБЛІКУВАВ ФОТОДОУКМЕНТИ З 1933 РОКУ

Заходами УККА під керівництвом нового президента ред. Ігнатія Білинського (після відходу на відпоку довголітнього президента УККА і тепер амбасадора ЗСА д-ра Лева Добрянського), опубліковано й розіслано до відділів УККА великого формату фотопропаганді з часів московського Голодомору в Україні в 1933 році.

Побільшенні фото взяті з оригіналів, опублікованих у Чікаго в 1935 році, в часописі „Чікаго Амерікан”, американським кореспондентом Томасом Волкером, який залишив для історії України і людства найбільш трагічні документи московського народобійства шляхом штучного голоду.

Тижневик „Гомін України” в Канаді у кількох березневих числах цього року також опублікував на своїх сторінках великі побільшенні фотодокументів Голодомору з того ж американського джерела.

З НОВИХ ВИДАНЬ

„Пахоці сущіття” Миколи Щербака

У кінці 1982 р. вийшла в Нью-Йорку з черги вже 7-ма збірка віршів Миколи Щербака, під наг. „Пахоці сущіття”, 104 стор., дуже добрий папір; автора сюрреалістичного малюнку не названо. Найцікавішими є ті твори, які автор присвячує різним постатям з української історії, починаючи з княжих часів і через козацьку добу. Є також вірші, присвячені І. Франкові, Лесі Українці, різним поетам, композиторові М. Лисенкові; є кілька майстерних сонетів.

Збірка тематично, на перший погляд, дуже несуцільна, але насправді її зв'язує в один поетичний сніп суто українська тематика. Деякілька зворушливих творів присвячені матері й цілком надаються на весняне Свято Матері для декламацій. (п.).

Перше „сонячне авто”

Австралійський винахідник сконструював перше у світі авто, яке рухається з допомогою сонячної енергії і розвиває середню швидкість в 36 миль на годину; найбільша його швидкість — 45 миль.

„Сонячне авто”, яке наладовується електроенергією з батерій, що беруть енергію від сонця, проїхало 2,500 миль від міста Перт до м. Сіднею, де винахідника захоплено вітали маси людей. „Джіо” з березня ц.р. не назвав імені конструктора.

Американська преса промовчує цей надзвичайний винахід і успіх. Небагато уваги присвятила американська преса й іншому важливому технічному осягові — перелету англійського винахідника через Ляманш (із Англії до Франції) на літаку, що летів тільки і виключно на сонячній енергії.

Можливо, що для бензинових магнатів вигідніше торгувати бензиною, ніж сонячною енергією...

Лесь Ол.

ІЗ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Американська армія і роботи

Плянувальна армійська „Група на далеку мету” розпрацьовує різні системи роботів, яких можна буде використовувати під час війни. До завдань роботів буде належати: перевірка замінованого терену, перевірка сили радіації в районі бою після вибухів радіоактивних набоїв чи ракет (атомових), потування рухів ворога тощо. Крім того, армійські роботи зможуть копати рови-канали, встановлювати загороди з колючого дроту, а окремо випрацювані роботи зможуть брати участь у бою, знищувати або нейтралізувати ворога.

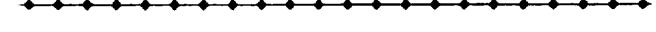
Інформації про роботів подала „Армі Лонг-Рендж Пленнінг Груп”.

Кишеневкий телевізор

Американська фірма „Кейсіо” повідомила, що влітку 1983 р. вона випустить на ринок перші мікро-телевізори, розміром 5 інчів на 4 інчі, з чорно-білим екраном розміру майже 3 інчі. Міні-телевізори працюватимуть на електричних батерійках, звук можна буде підсилювати відповідно до потреби слухача-глядача.

Міні-телевізор ховається в кишені плаща. Його вигідно мати на відпочинку над морем, перед природи. Перша ціна 299 доларів, яка до кінця року напевно знизиться.

Що саме дивиться і скільки? — залежить від інтелігенції глядача.

СОВСТЧИКИ ПЕРЕЛИВАЮТЬ КРОВ АТЛЕТАМ

Американський дослідник д-р Г. Гант із Каліфорнійського Університету в Сан-Дієго стверджує, що совстчики практикують нечутану річ перед тим, як випускають своїх фізкультурників на змагання.

Д-р Гант вважає, що в СССР перед від'їздом чи виступом атлетів у них беруть одну „пинту” крові і зберігають її приблизно місяць законсервованою. Перед виступом чи від'їздом фізкультурника для змагань, у тому ж закордоном, — кожному вливають його ж кров назад. Така техніка збільшує значно кількість кисню в тілі сов. фізкультурника, збільшує бадюгість і пружність м'язів, а отже й збільшує шанси „побеждати”... для Москви.

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ ПЕВНІСТЬ

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSN.
936 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622
312-772-4500

ФІЛІЯ:

2166 Plum Grove Road, Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393

- В «Певності» Ви одержуєте найвищі відсотки на всіх родах ощадностей, нараховувані щоденно від дня вкладу до дня вибору й виплачувані квартально
- В «Певності» Ви одержуєте відсотки від відсотків.
- В «Певності» Ваші ощадності обезпечені Федеральною Агенцією до суми 100 тисяч доларів.
- В «Певності» Ви можете відкрити пенсійні конта, т.зв. IRA і Keogh, чекові конта та користати з першою депозиту пенсійних чеків.
- В «Певності» є до Вашої диспозиції різного рода щадничі Сертифікати.
- В «Певності» є вогнетривалі скриньки для перевозування цінних речей.

ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ «ПЕВНІСТЬ» —
НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА**
В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШИЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ, ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки, вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Майно кожного вкладчика чи позичкодавця забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди
Безплатне забезпечення ощадностей
Безплатне життєве забезпечення
до 2,000 дол.
Адреса:

SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION
301 Palisade Ave. Yonkers, N.Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

**СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„БУДУЧНІСТЬ”
У ДЕТРОЙТІ**

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЇ, ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5½% ДІВІДЕНДИ

Вкладчики мають безкоштовне життєве забезпечення до висоти 2,000 дол.
Ощадності забезпечені до всякої висоти.

Future Credit Union of Detroit
4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel. 843-5411

Алла Коссовська

ЮВІЛЕЙНЕ

(Замість гуморески)

Вітаючи дорогих подруг з п'ятнадцятирічним ювілеем 2-го Відділу ОЖ ОЧСУ, хочу сказати кілька слів про жінок взагалі, а про наших, член-кінь ОЖ ОЧСУ, зокрема.

Останній час у світі намічається посилення активізації жіночтва в громадському, науковому і навіть у державному житті. Так що прислів'я, яке так імпонувало чоловікам, а саме, мовляв „У жінки волосся довге, а розум короткий”, втратило свій сенс. (А може це тому, що поспішаючи за модою, жінки тепер коротко стрижуть волосся?).

Трапився випадок протилежний тому, що описується в біблії: там Самсон, втративши волосся, втратив і силу, а жінки навпаки, зрізавши волосся, набули сили розуму. Чи так це, чи не так, але подивіться: в Англії прем'єр міністер — Маргарет Тачер! І треба побажати, щоб наш президент мав таку тверду волю і руку, як ця англійська „залізна леді”. В Індії — Індіра Ганді, теж жіночка нічого собі, шкода тільки, що надто вже заграє зі східними „кавалерами”...

Про королев я вже не кажу, про всіляких Вільгельмін і Елізабет: вони дісталися народам у спадщину, і великої ролі не відіграють, від них і розуму особливого не вимагається.

А ось американська делегатка в ООН, Джін Кельпатрик? Енергійна, розумна жінка! Як вона псує кров делегатам східного блоюку! Я вже не кажу про дрібніших американських діячок, там різних мерів, губернаторів, конгресувменів, сенаторок, іх вже розвелось, як жука кузьки. Ось, наприклад, мер Чікаго Джейн Берні знову добивається номінації (кажучи, що вона вивела своє місто з фінансової кризи), але, щоправда, вже й відмовилася... Скорі будуть у ЗСА і жінки-астронавтки!

Ну, а наші українські жінки хіба пасуть задніх? Хіба 15 років праці, плідної і корисної праці наших жінок не говорять самі за себе? Чим наша Марія Лозинська гірша хоча б і від Маргарет Тачер? Правда, маштаби „трохи” менші, але ми

надолужаємо і кількістю років праці і кількістю наших активних жінок. Що в порівнянні з 15-ма роками чесної праці наших чотирьох голів 2-го Відділу якихось 4 роки президентури? Ось тут і воно! У нас за цей час головувало у 2-му Відділі аж 4-ри голови! Крім теперішньої голови Марії Лозинської, були: Слава Ласовська, яку, захопивши її мудрістю, вкрав у нас доктор Крук і зазіз аж у Детройт. Була у нас першою головою 2-го Відділу діловита і енергійна пані Грицьков'ян, невтомна і популярна пані Степаняк. А таких Відділів і таких розумних і діяльних жінок в цих відділах не по одній, а може десяток!

Отже, подякуємо їм за їх жертвенну працю, за їх розум і політичну виробленість! А чоловікам-друзям ми, жінки, скажемо: допомагайте нам, поважайте нас, любіте нас, носіть нас на руках, а на шию ми вже вам самі сядемо!

„МІЛІТЕРИ” РЕВЮ” ПРО ГЕН. ГРИГОРЕНКА

Широкопочитний у Америці й за кордоном журнал військовиків „Мілітери Ревю” в числі за жовтень 1982 року помістив обширну статтю Маріося Гелюса, видатного воєнного журналіста, випускника Армії Вор-Коледжу в ЗСА, про ген. Петра Григоренка. Для статті автор використав понад 50 різномовних джерел, що вказує на його обережність у підході до теми та бажанні правдиво наскільки постать.

У висновкaz, між ін., читаємо:

„Ген. П. Григоренко хотів би змін у режимі, але тільки легальним шляхом. Він закликав до реформ, але ніколи не закликав до заміни партії чи держави іншим режимом. Хоча він хоче бачити сучасний режим таким, щоб він більше виконував записаних у конституції СССР прав, — однак треба пам'ятати, що Григоренко залишається насправді леніністом, переконаним у правдивості ленінської демократії. Григоренка було силою репатрійовано, і він вітав би нагоду повернутися до СССР, коли б його здорів'я і совєтський уряд йому на це дозволили”. (стор. 14).

Ось за який „прапор” учепилися політично близькорукі діякі українські групи за кордоном, висуваючи його малопо че на чоло суспільно-громадського життя в ЗСА. Це пробували робити на XIII Конгресі Українців Америки — УККА — плав'юківці та політично заблукалі угрупування чи середовища.